

# Türkiye Bankacılık Sistemi<sup>1</sup>

## “Eylül 2006”

### Eylül 2006 İtibariyle Bankacılık Sistemindeki Gelişmeler

#### 1. Genel Değerlendirme

İlk yarıya göre, üçüncü çeyrekte bilanço büyümesi yavaşlamıştır.

Yerleşiklerin tercihlerindeki değişmeye bağlı olarak, döviz tevdiat hesapları, dolar bazında, artmıştır.

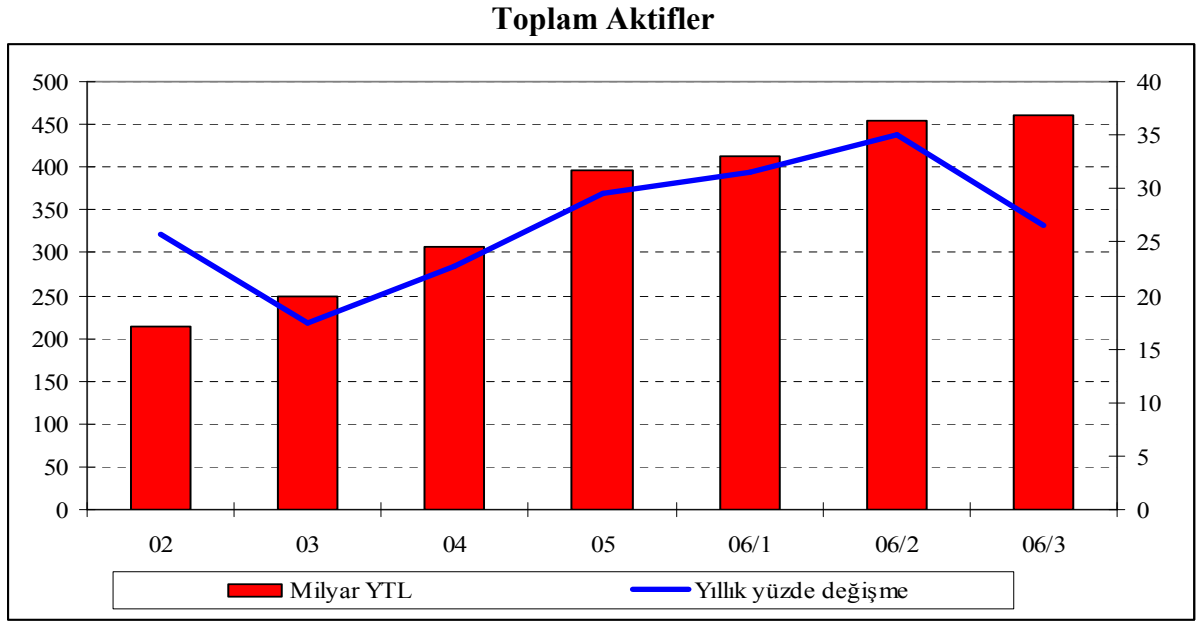
Bankaların yurtdışı borçlanması durmuş, hatta net dış ödeme başlamıştır.

Muhabir hesaplarda tutulan likidite artmıştır.

Kredilerde artış yavaşlamıştır.

Özkaynaklar yeniden artmıştır.

Karlılık yükselmiştir.



Yabancı para net genel pozisyonu pozitif olmuştur.

Yurtdışı yerleşiklerin bankacılık sistemine olan yatırım ilgisi 2006 yılının ilk dokuz ayında da sürmüştür. Yabancı sermayeli bankaların sektördeki payı yükselmeye devam etmiştir.

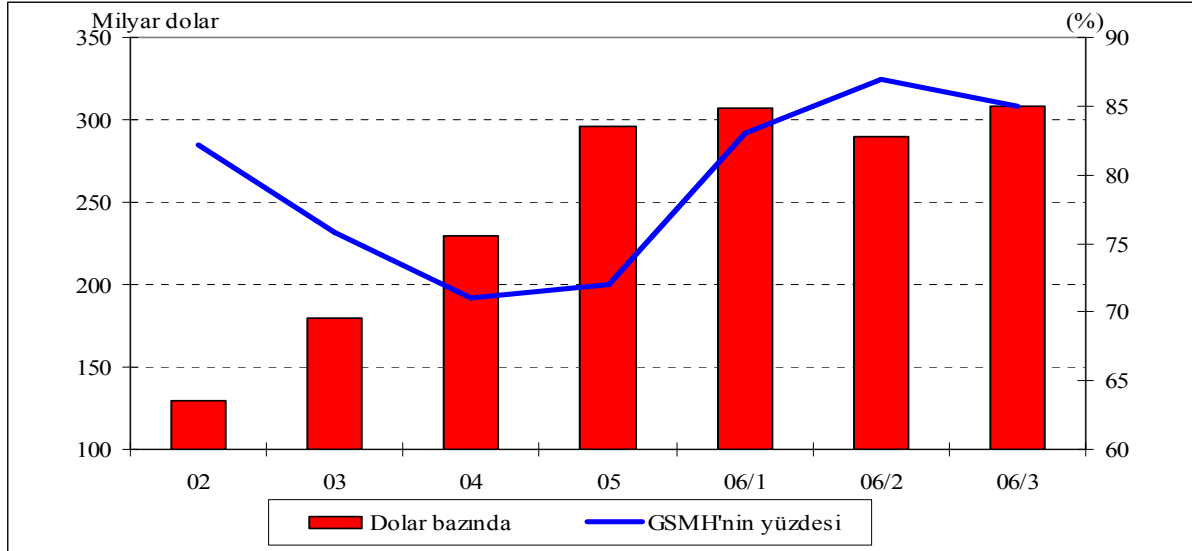
Şube ve çalışan sayısında artış devam etmiştir.

<sup>1</sup> Mevduat bankalarıyla kalkınma ve yatırım bankalarını (KYB) kapsamaktadır.

Türk bankacılık sisteminin toplam aktifleri Eylül 2006 itibariyle 461 milyar YTL (308 milyar dolar) olmuştur. Toplam aktifler bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 27 oranında artmıştır. Toplam aktiflerin gayri safi milli hasılaya oranı Eylül 2006 itibariyle yüzde 84 olmuştur. Bilançodaki büyüme hızı yılın ikinci yarısında yavaşlamıştır.

Toplam aktifler mevduat bankalarında yüzde 27, kalkınma ve yatırım bankalarında ise yüzde 19 oranında artmıştır. Bir önceki yılın aynı dönemine göre, kamu bankalarının toplam aktifler ve toplam mevduat içindeki payı gerilerken, kredi payı değişmemiştir. Özel bankaların payları, bir önceki yılın aynı dönemine göre gerilemiştir. Yabancı sermayeli bankaların payları ise artmıştır.

**Toplam Aktifler (GSMH'ya oran ve dolar bazında)**



Geçen yılın aynı dönemine göre, aktif büyüklüğüne göre ilk beş ve on bankanın aktif ve mevduat payları azalırken, kredilerdeki payları artmıştır.

YTL aktiflerin toplam aktifler içindeki yüzde 66 olan payı değişmemiş, YTL kaynakların toplam pasifler içindeki payı 1 puan azalarak yüzde 62'ye gerilemiştir. Yıl sonuna göre, YTL aktiflerin ve pasiflerin toplam bilanço içindeki payı 2 puan azalmıştır.

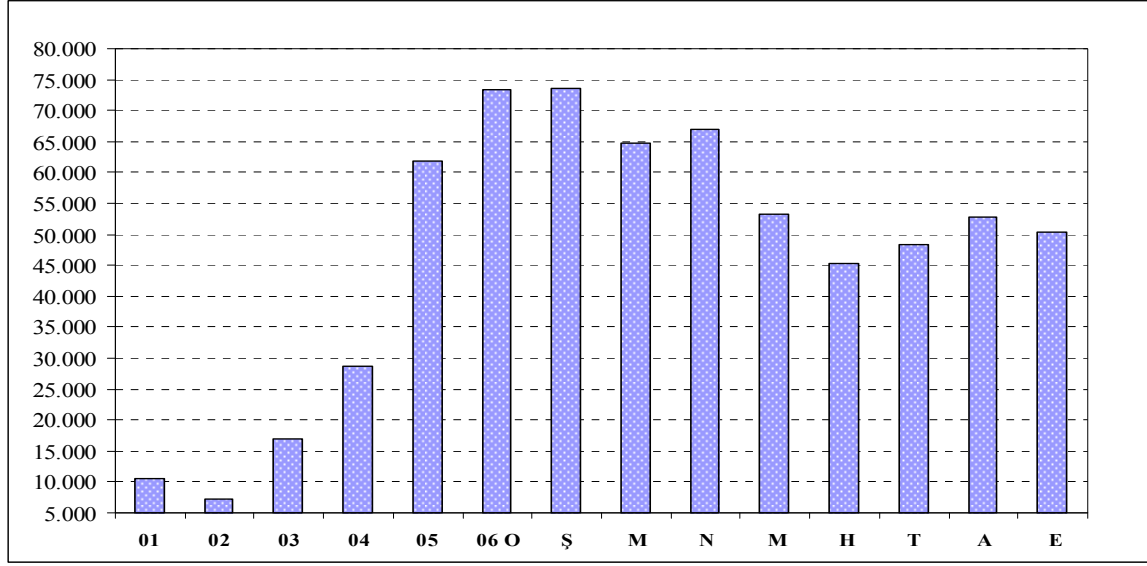
Aktif kalemler içinde dikkati çeken önemli gelişme, menkul değerler cüzdanının payının, özellikle vadeye kadar elde tutulacak menkul değerlerdeki azalmaya bağlı olarak gerilemesidir. Öte yandan, duran ve diğer aktiflerin de toplam aktifler içindeki payı azalmıştır. Likit aktiflerin yüzde 14 olan payı değişmemiştir.

Kredilerin toplam aktiflere oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 7 puan artışla yüzde 44 olmuştur. Mevduatın krediye dönüşme oranı, tüm sektör itibariyle, bir önceki yıla göre 10 puan artarak yüzde 69'a yükselmiştir. Eylül 2006 itibariyle, bu oran kamu bankalarında yüzde 39, özel bankalarda yüzde 78 ve yabancı sermayeli bankalarda yüzde 109 olmuştur.

Toplam aktiflerin yüzde 50'si, kaynakların ise yüzde 81'i 1 yıldan daha kısa vadeli.

Sektör özkaynakları, 12 aylık dönemde yüzde 19 oranında artarak 56,2 milyar YTL (37,6 milyar dolar) olmuştur. Serbest özkaynakların toplam aktiflere oranı artmıştır. Özkaynak karlılığı, yıllık bazda yüzde 17,9 olmuştur.

### İMKB’de İşlem Gören Finansal Kurumların Piyasa Değeri (Milyon Dolar)



Finansal kurumların toplam piyasa değeri de 2005 yıl sonundaki 62 milyar dolardan, Eylül 2006 itibariyle 50,4 milyar dolara gerilemiştir.

Kar hacmi yüzde 108 artarak 8.448 milyon YTL’ye ulaşmıştır. Net ücret ve komisyon gelirleri artmıştır. Net kambiyo zararı, risk dengeleme (hedge) işlemleri gelirleri ile karşılıklar ve aktif satışlarından elde edilen gelirler, karlılık performansını etkilemiştir.

Bilanço dışı yükümlülüklerdeki artışı garanti ve kefaletler ile para ve “faiz swap” işlemleri etkilemiştir.

Eylül 2006 itibariyle faaliyet gösteren banka sayısı 47 tanedir. Yıl sonuna göre, banka sayısı değişmemiş, şube sayısı 328 adet artarak 6.575’e yükselmiştir.

## 2. Finansal Piyasalarda Dalgalanma (Mayıs-Haziran 2006)

Finansal piyasalarda Mayıs-Haziran ayında yaşanan dalgalanmalar, bilançoları etkilemiştir. Bu değişiklikler, 2006 yılı ikinci çeyreğinde başlamış ve üçüncü çeyrekte de bariz olarak ortaya çıkmıştır.

**Bilanço büyümesi durmuştur:** Toplam aktifler, yılın üçüncü çeyreğinde, Haziran ayına göre sadece yüzde 1 oranında artarak 461 milyar YTL’ye yükselmiştir. Bunun nedeni, pasif tarafta yurtdışından kullanılan kredilerin net olarak ödenmesi, yabancı para mevduattaki artış ve aktif tarafta kredi genişlemesindeki yavaşlamadır.

**Likidite tercihi güçlenmektedir:** Bankaların likit kalma tercihleri üçüncü çeyrekte artmıştır.

**Yabancı para tercihi artmaktadır:** YTL mevduattaki artış yavaşlamış; YP mevduatın YTL karşılığı yüzde 4, dolar karşılığı ise yüzde 8 oranında artmıştır. Bankalar, yurtdışı bankalar nezdindeki risklerini azaltmakta ve varlıklarını artırmaktadırlar.

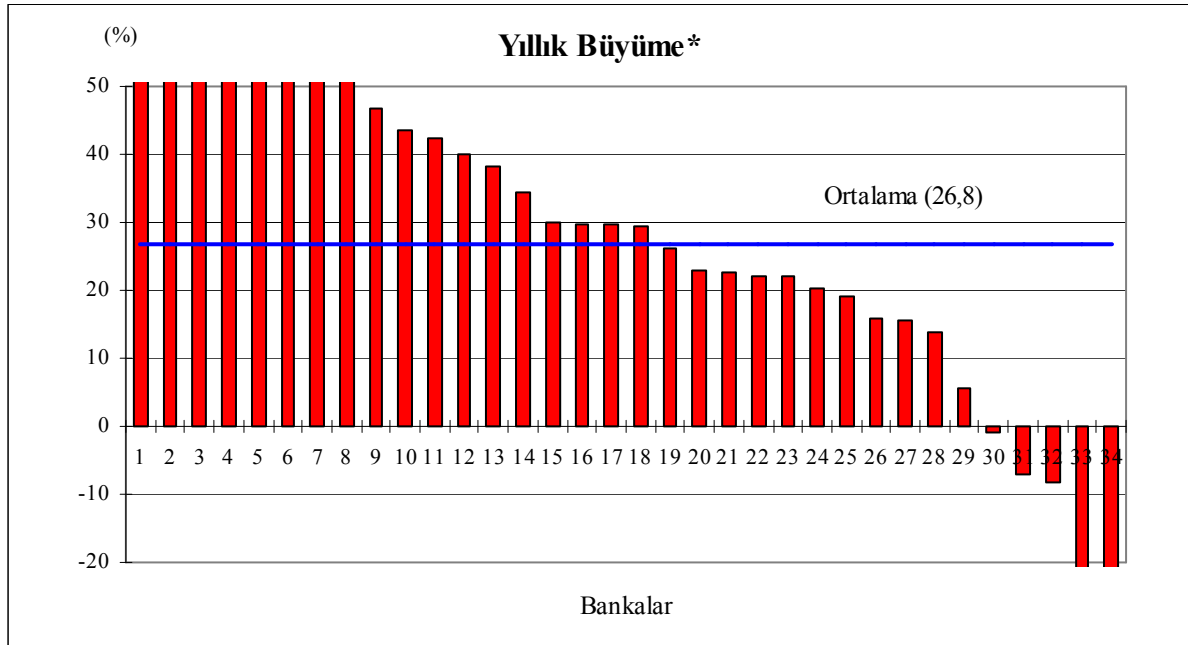
**Hanehalkının davranışı değişmektedir:** Hanehalkının mevduat tercihi YP lehine dönerken; repo işlemlerinden sağlanan fonlar da artmıştır. Repo işlemlerinden sağlanan fonlar, yılın ikinci ve üçüncü çeyreğinde toplam yüzde 72 artarak, 21,3 milyar YTL’ye yükselmiştir.

### 3. Seçilmiş Göstergelerde Sektörün Görünümü

#### 3.1. Büyüme

Eylül 2006-Eylül 2005 döneminde mevduat bankaları bilanço büyüklüğü ortalama yüzde 26,8 artış kaydetmiştir. Yılın ilk yarısında güçlü mevduat artışı ve dış kaynak kullanımına bağlı olarak hızla artan toplam bilanço büyüklüğündeki artış eğilimi, Mayıs-Haziran dalgalanmasından sonra YTL mevduat ve kredi talebinin yavaşlamasına ve likidite tercihinin artmasına bağlı olarak, yılın üçüncü çeyreğinde yavaşlamıştır.

Eylül 2006 itibariyle, sektörde faaliyet gösteren 34 mevduat bankasının 18 tanesi sektör ortalamasının üzerinde büyümüştür. Sekiz mevduat bankasının bilanço büyüklüğü yüzde 50'nin üzerinde artarken, beş mevduat bankasının bilançosu da küçülmüştür.

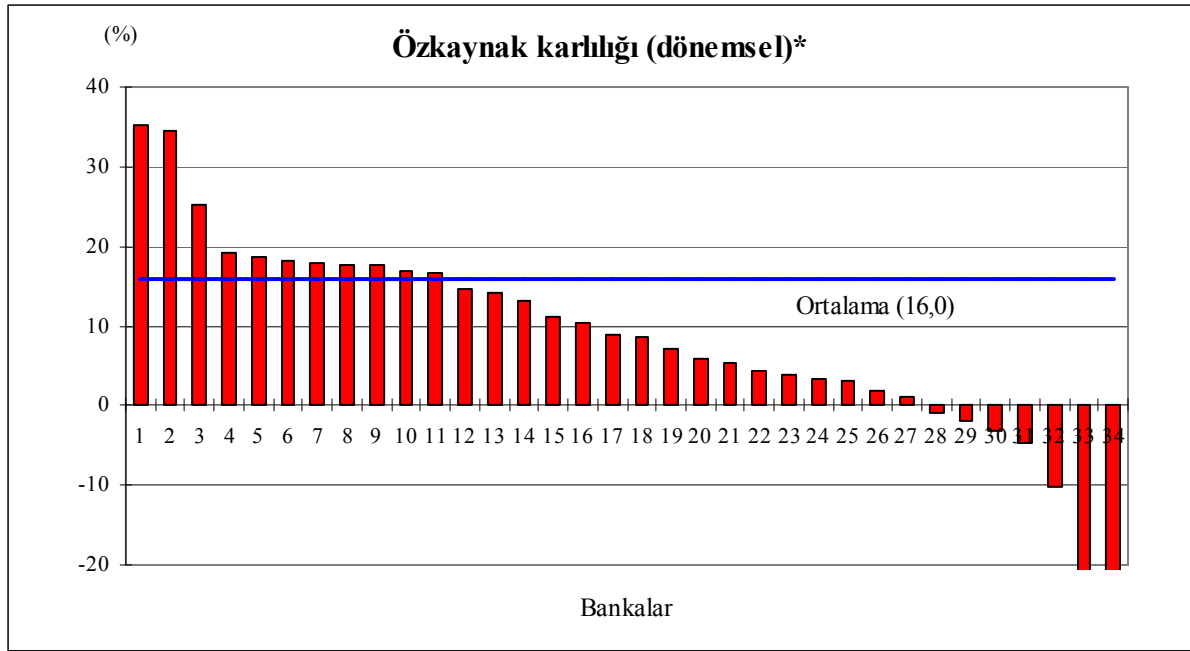


\* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

#### 3.2. Karlılık

Net faiz marjı daralmasına rağmen, ücret ve komisyon gelirleri, aktif satışları ve diğer faaliyet gelirlerindeki artışa bağlı olarak, kar hacmi büyümüştür.

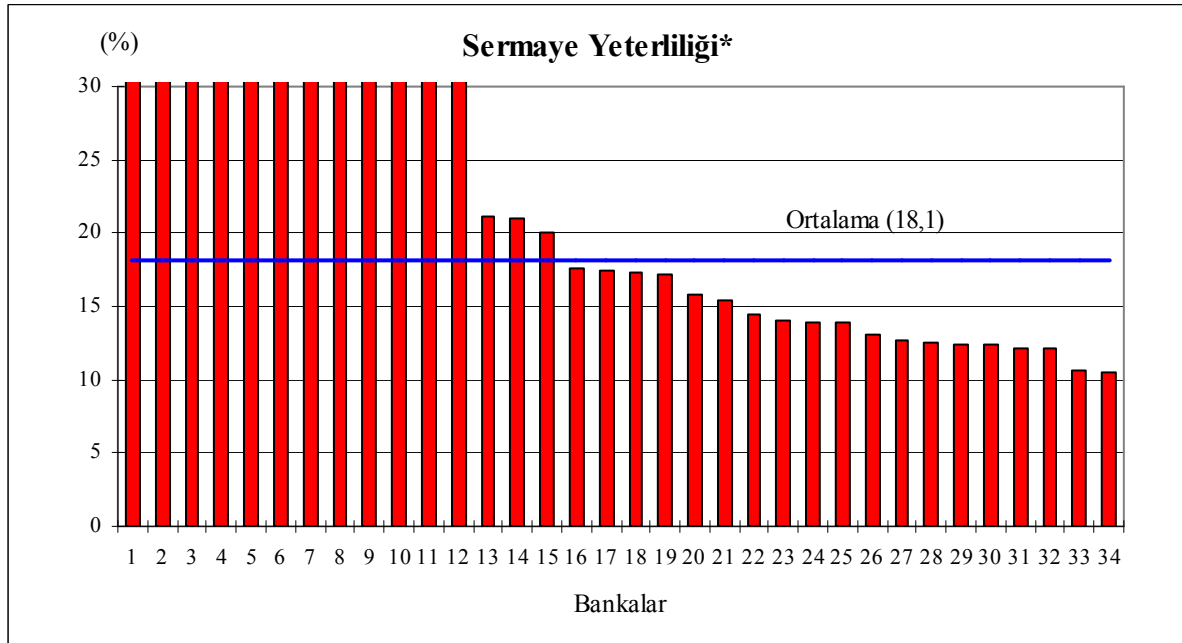
Mevduat bankalarının ilk dokuz aylık özkaynak karlılığı yüzde 16 olmuştur. Onbir banka ortalamasının üzerinde özkaynak karlılığı sağlamıştır.



\* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

### 3.3. Sermaye Yeterliliği

Haziran 2006 döneminde gerileyen sermaye yeterliliği, yılın üçüncü çeyreğinde yeniden yükselmiştir. Yılın üçüncü çeyreğinde kredi talebindeki yavaşlamaya karşın sağlanan yüksek karlılık, sermaye yeterliliğini olumlu etkilemiştir.

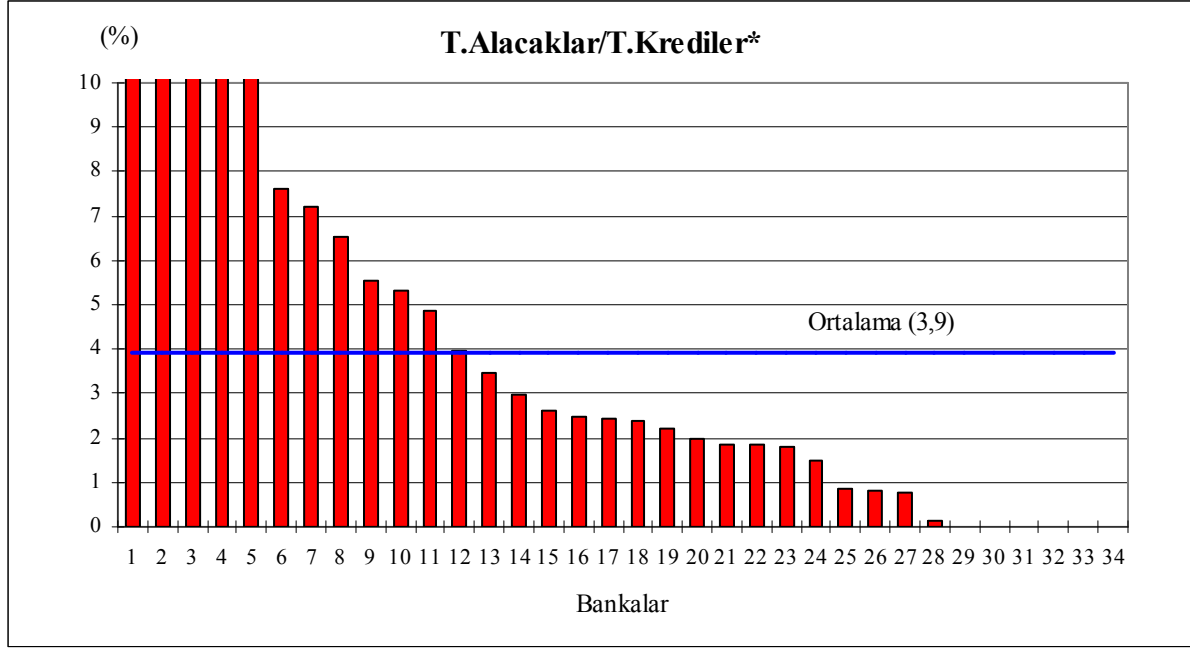


\* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

Eylül 2006 itibariyle mevduat bankalarının sermaye yeterliliği ortalama yüzde 18,1 olarak gerçekleşmiştir. Onbeş bankanın sermaye yeterliliği oranı ortalamanın üzerinde olmuştur.

### 3.4 Takipteki Alacaklar

Kredi talebinde hızla artışa karşın, takipteki alacaklarda (karşılık öncesi) artış yüzde 6 olmuştur. Takipteki alacakların yüzde 91'i için karşılık ayrılmıştır.



\* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

Eylül 2006 itibariyle, karşılık öncesi takipteki alacakların toplam kredilere oranı yüzde 3,9 olarak gerçekleşmiştir. Oniki bankada bu oran, ortalamanın üzerinde gerçekleşirken; altı bankada sıfır olmuştur.

## 4. Bilanço içi ve dışı gelişmeler

### 4.1. Büyüme

Türk bankacılık sistemi toplam aktifleri Eylül 2006 tarihinde bir önceki yılın aynı dönemine göre YTL bazında yüzde 27 artarak 461 milyar YTL, dolar bazında ise bir önceki yıla göre yüzde 13 artarak 308 milyar dolar olmuştur. Haziran 2006 itibariyle yüzde 87 olan toplam aktiflerin gayri safi milli hasılaya oranı, üçüncü çeyrekte gerçekleşen yavaşlamaya bağlı olarak Eylül 2006 itibariyle yüzde 84 olmuştur.

Bankacılık sektörünün toplam bilançosu, 2006 yılının üçüncü çeyreğinde 5,7 milyar YTL artış kaydetmiştir. Toplam mevduat 3,7 milyar YTL , özkaynaklar 5,4 milyar YTL artmıştır. Mevduat dışı kaynaklar ve diğer pasifler gerilemiştir. Aktif tarafta ise likit aktifler 2,9 milyar YTL, krediler ise 4,7 milyar YTL artmıştır. Diğer aktiflerdeki artış sınırlı kalırken, menkul değerler cüzdanı gerilemiştir.

### Başlıca Bilanço Kalemlerinde Değişme (Milyon YTL)

	Varlıklar	
	Aralık 2005-Eylül 2006	Haziran 2006-Eylül 2006
Likit aktifler	-790	2.909
Menkul değerler cüzdanı	14.578	-2.079
Krediler	50.694	4.653
Diğer aktifler	-463	263
Toplam	64.019	5.745
-YTL	35.754	7.727
-YP	28.265	-1.982

	Kaynaklar	
	Aralık 2005-Eylül 2006	Haziran 2006-Eylül 2006
Mevduat	40.983	3.713
Mevduat dışı kayn.	16.625	-2.198
Özkaynaklar	2.484	5.384
Diğer pasifler	3.928	-1.152
Toplam	64.019	5.745
-YTL	29.605	7.867
-YP	34.414	-2.122

Bankacılık sektörünün toplam bilançosu, 2006 yılının ilk dokuz ayında 64 milyar YTL artış kaydetmiştir. Bu artışın yüzde 64'ü (41 milyar YTL) mevduattan; yüzde 26'sı (16,6 milyar YTL) mevduat dışı kaynaklardan, yüzde 6'sı (3,9 milyar YTL) diğer pasiflerden ve yüzde 4'ü (2,5 milyar YTL) özkaynaklardan gelmiştir. Sağlanan kaynakların yüzde 79'u (50,7 milyar YTL) kredilere, yüzde 23'ü (14,6 milyar YTL) menkul değerler cüzdanına ayrılmıştır. Likit aktifler ve diğer aktifler gerilemiştir.

### Türk Bankacılık Sistemi, Eylül 2006

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık yüzde değişme	
			YTL	Dolar
Mevduat bankaları	446.299	298.109	27	14
Kamu bankaları	137.879	92.097	20	8
Özel bankalar	263.279	175.859	22	10
Fondaki bankalar	1.026	685	-46	-51
Yabancı sermayeli bankalar	44.116	29.468	116	93
Kalkınma ve yatırım bankaları	14.689	9.812	19	6
Toplam	460.989	307.921	27	13

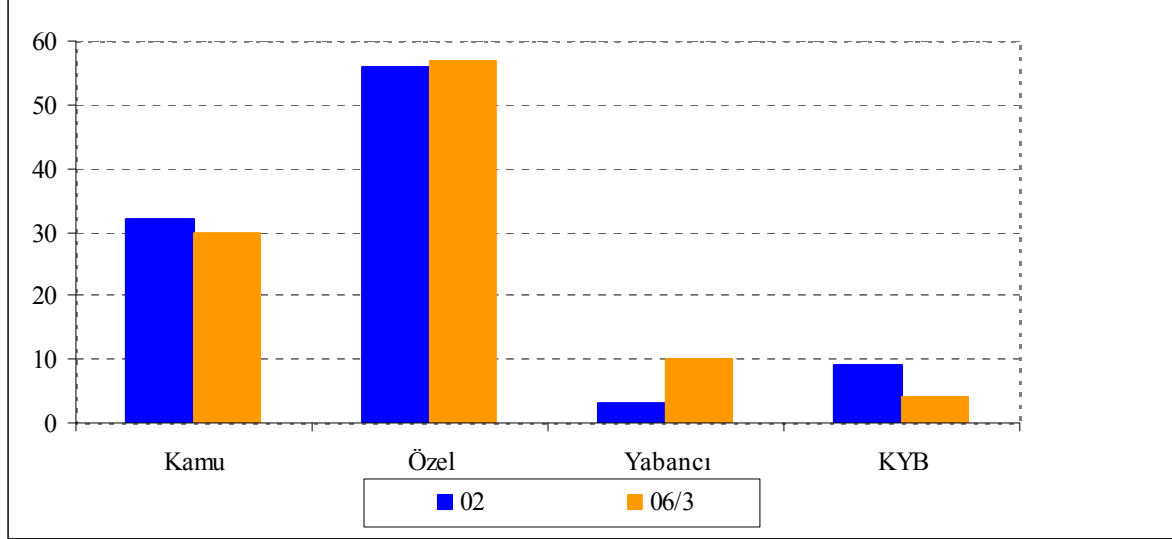
Aktif toplamı, 12 aylık dönemde, mevduat bankaları grubuna dahil olan; kamu bankalarında yüzde 20, özel bankalarda yüzde 22, yabancı sermayeli bankalarda yüzde 116 oranında artmış; Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu'nda (Fon) bulunan bankada yüzde 46 oranında azalmıştır. Kalkınma ve yatırım bankaları grubunun aktif toplamı ise yüzde 19 oranında artmıştır.

## 4.2. Sektör Payları

Eylül 2006 itibarıyla, bir önceki yılın aynı dönemine göre sektör toplam aktifleri içinde, mevduat bankalarının ve mevduat kabul etmeyen bankaların payları değişmeyerek, yüzde 97

ve yüzde 3 düzeyinde gerçekleşmiştir. Mevduat bankaları grubunda yer alan yabancı sermayeli bankaların payı 4 puan artarak yüzde 10'a yükselmiş, özel bankalar ve kamu bankalarının payları sırasıyla 2 ve 1 puan azalarak yüzde 57 ve yüzde 29'a gerilemiştir.

**Banka Gruplarının Toplam Aktifler İçindeki Payı (%)**



Toplam mevduatın dağılımında, kamu bankalarının ve özel bankaların payları 1'er puan azalarak yüzde 37 ve yüzde 56'ya gerilemiştir. Yabancı sermayeli bankaların payı 2 puan artarak yüzde 10'a yükselmiştir.

**Grupların Sektör Payları (Yüzde)**

	Toplam aktifler		Toplam mevduat		Toplam krediler	
	Eylül 2005	Eylül 2006	Eylül 2005	Eylül 2006	Eylül 2005	Eylül 2006
Mevduat bankaları	97	97	100	100	95	96
Kamu bankaları	31	30	38	37	21	21
Özel bankalar	59	57	57	56	67	63
Fondaki bankalar	1	0	0	0	0	0
Yabancı sermayeli bankalar	6	10	5	7	7	12
Kalkınma ve yatırım bankaları	3	3	-	-	5	4
<b>Toplam</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>

Toplam krediler içinde, mevduat bankaları grubunun payı 1 puan artarak yüzde 96 olmuştur. Mevduat bankaları grubunda; yabancı sermayeli bankaların payı 5 puan artışla yüzde 12'ye yükselmiştir. Kamu bankalarının payı değişmezken, özel bankaların payı 4 puan azalarak, yüzde 63'e gerilemiştir.

#### 4.3. Yoğunlaşma

Sektördeki ilk beş bankanın sektör aktif payı yüzde 60, mevduat payı yüzde 64, kredi payı ise yüzde 56 olmuştur. İlk on bankanın ise sektör aktif payı yüzde 84, mevduat payı yüzde 89, kredi payı yüzde 80 olmuştur.

## Bankacılık Sisteminde Yoğunlaşma (Yüzde)

	Eylül 2005	Aralık 2005	Eylül 2006
İlk beş banka*			
T. aktif	62	63	60
T. mevduat	65	66	64
T. krediler	55	56	56
İlk on banka*			
T. aktif	85	85	84
T. mevduat	89	89	89
T. krediler	78	80	80

\* Toplam aktiflere göre

Eylül 2006 itibariyle aktif büyüklüklerine göre ilk beş banka içinde 2 kamu bankası ve 3 özel banka bulunmaktadır. İlk on banka arasında ise 3 kamu bankası ve 7 özel banka bulunmaktadır.

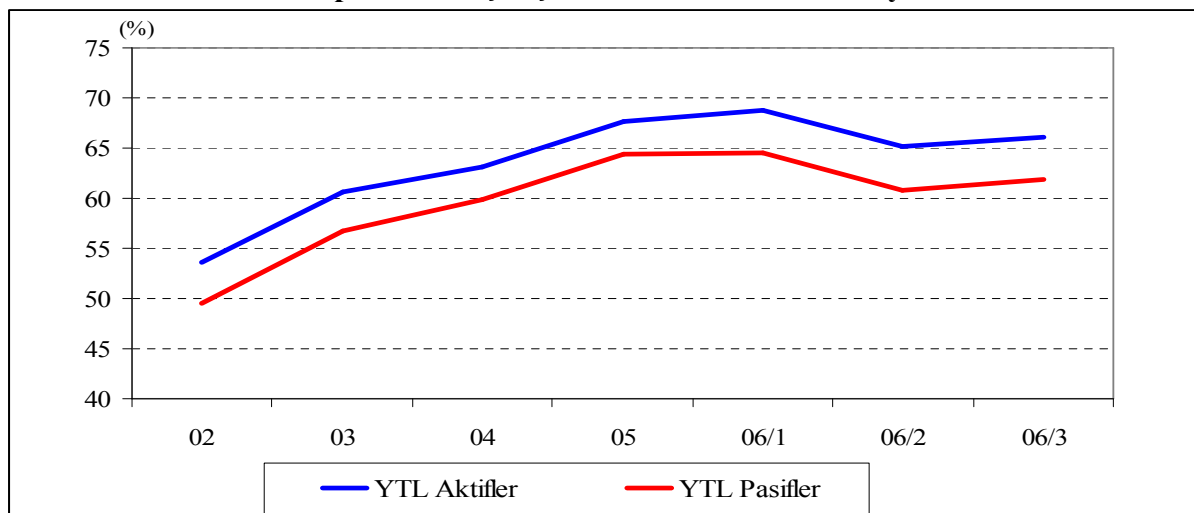
### Banka Büyüklükleri

Milyar dolar →	+0-1		1-2		2-5		5-10		10-20		20-40		40+
	99	06/9	99	06/9	99	06/9	99	06/9	99	06/9	99	06/9	06/9
Sayı													
Mevd. b.	37	14	10	4	7	3	6	4	4	3	1	4	2
Kamu					1		1		1	0	1	2	1
Özel	15	4	6	3	5	2	5	2	3	3		1	1
Yabancı sermayeli	17	9	1	1	1	1		2				1	
Fon	5	1	3		1								
KYB	17	9	1		1	3							
Toplam	54	23	11	4	8	6	6	4	4	3	1	4	2

### 4.4. Bilanço YTL-YP Yapısı

Sektör bilançosunda Eylül 2005'e göre, YTL aktifler yüzde 26, yabancı sermayeli para (YP) aktiflerin YTL karşılığı ise yüzde 27 oranında büyümüştür. Buna karşın YTL pasifler yüzde 24, YP pasiflerin YTL karşılığı yüzde 30 oranında artmıştır.

#### Toplam Bilanço İçinde YTL Kalemlerin Payı



Buna göre bilanço içinde YP aktiflerin yüzde 34 olan payı değişmemiş, YP pasiflerin payı ise 1 puan artarak yüzde 38'e yükselmiştir.

Bankacılık sektörünün bilanço içi YP aktif ile YP pasif farkı, Eylül 2005 dönemindeki 9,4 milyar dolar düzeyinden Eylül 2006 döneminde 13,2 milyar dolara yükselmiştir.

Diğer taraftan, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre Eylül 2006 itibariyle sektörün yabancı para net genel pozisyonu 97 milyon dolar olmuştur.

#### Bilanço İçinde Yabancı Para Payı ve “YP Aktifler-YP Pasifler”<sup>(\*)</sup>

	YP aktifler Yüzde pay		YP pasifler Yüzde pay		“YP aktifler-YP pasifler” Milyar dolar	
	Eylül 2005	Eylül 2006	Eylül 2005	Eylül 2006	Eylül 2005	Eylül 2006
Mevduat bankaları	34	34	37	38	-9,2	-12,9
Kamu bankaları	22	22	24	24	-1,6	-1,9
Özel bankalar	40	41	44	45	-7,1	-7,0
Fondaki bankalar	6	9	11	14	-0,1	0,0
Yabancı sermayeli bankalar	37	32	39	45	-0,4	-3,9
Kalkınma ve yatırım bankaları	33	33	35	36	-0,1	-0,3
Toplam	34	34	37	38	-9,4	-13,2

<sup>(\*)</sup>Türk Bankacılık Sistemi Üç Aylık Grup Bilgileri raporunda yer alan “Yabancı Para Aktifler-Yabancı Para Pasifler” tanımı sadece bilanço içi döviz varlıkları ve döviz yükümlülüklerini içermektedir. Bu nedenle, bu tanım “Net Genel Pozisyon/Sermaye Tabanı Standart Rasyosu”nda yer alan “Net Genel Pozisyon” tanımından farklıdır. Üç Aylık Grup Bilgileri raporunda yer alan tanım dövize endeksli krediler ile bilanço dışı döviz varlık ve yükümlülüklerini içermemektedir. Yapılacak değerlendirmelerde bu hususun dikkate alınması gerektiği düşünülmektedir.

Döviz endeksli değerler dahil edildiğinde, toplam YP varlıkların yüzde 34'ü euro ve yüzde 63'ü dolar cinsindendir. Buna karşılık, toplam YP yükümlülüklerin yüzde 31'i euro, yüzde 67'si dolar cinsindendir.

#### Yabancı Para Net Genel Pozisyonu

Milyon dolar	Eylül 2005	Eylül 2006
Kamu bankaları	136	42
Özel bankalar	-512	-51
Fondaki bankalar	...	...
Yabancı sermayeli bankalar	22	68
Kalkınma ve yatırım bankaları	38	39
Sektör	-315	97

Kaynak: BDDK

#### 4.5. Aktiflerin Yapısı

Eylül 2006 itibariyle, toplam aktifler içinde menkul değerler cüzdanının payı bir yıl önceye göre 5 puan azalarak yüzde 35'e, duran aktiflerin payı ise 1 puan azalarak, yüzde 5'e gerilemiştir. Menkul değerler cüzdanının payındaki gerilemede, vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler kalemlerinin paylarındaki azalma etkili olmuştur. Likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payı yüzde 14 düzeyinde kalmıştır.

Kredilerin payı yüzde 37'den yüzde 44'e yükselmiştir. Özellikle YTL kredilerdeki hızlı artış devam etmiştir. YTL kredilerin payı 5 puan artarak yüzde 31'e, YP kredilerin payı ise 2 puan artarak yüzde 13'e yükselmiştir. Kredi stokundaki artışta başta konut ve otomobil kredileri olmak üzere, tüketici kredileri ve kredi kartları yoluyla kullanılan kredilerdeki artış etkili olmuştur.

Kredilerin toplam aktiflere oranı kamu bankalarında yüzde 29, özel bankalarda yüzde 49 ve yabancı sermayeli bankalarda yüzde 53 düzeyindedir. Mevduatın krediye dönüşme oranı, sektör itibariyle, bir önceki yıla göre 10 puan artarak yüzde 69'a yükselmiştir. Eylül 2006 itibariyle, bu oran kamu bankalarında yüzde 39, özel bankalarda yüzde 78 ve yabancı sermayeli bankalarda yüzde 108 olmuştur.

### Aktiflerin Gelişimi ve Yapısı, Eylül 2006

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık yüzde değişme		Yüzde pay	
			YTL	Dolar	Eylül 2005	Eylül 2006
Likit aktifler	62.415	41.691	24	11	14	14
Menkul değerler cüzdanı	157.594	105.266	11	-1	39	34
- Alım-satım amaçlı m.d.	17.481	11.676	-6	-16	5	4
- Satılmaya hazır m.d.	90.753	60.619	24	11	20	20
- Vade. kadar elde. tut. m.d.	49.360	32.971	-1	-11	14	11
Krediler	203.753	136.099	49	34	37	44
-Takip. krediler	7.773	5.192	6	-5	2	2
-Özel karşılıklar (-)	7.045	4.706	7	-4	2	2
Duran aktifler	21.423	14.310	2	-9	6	5
- İştirakler	1.162	776	-29	-36	0	0
- Bağlı ortaklıklar	11.338	7.574	15	3	3	2
- Maddi duran var.	8.443	5.640	-9	-18	3	2
- Maddi olmayan duran var.	479	320	64	47	0	0
Diğer aktifler	15.803	10.556	9	-2	4	3
Toplam aktifler	460.989	307.921	27	13	100	100

Karşılık öncesi takipteki kredilerin bilanço içindeki payı yüzde 2 düzeyinde kalmış, toplam kredilere oranı ise yüzde 5'ten yüzde 4'e gerilemiştir. Özel karşılıklar düşüldükten sonra takipteki kredilerin toplam krediler içindeki payı ise yüzde 0,4 olmuştur. Takipteki kredilerin yüzde 91'i için özel karşılık ayrılmıştır.

### Takipteki Krediler\* ve Özel Karşılık Oranı (Yüzde)

	Takipteki krediler/ Toplam krediler		Özel karşılıklar/ Takipteki krediler	
	Eylül 2005	Eylül 2006	Eylül 2005	Eylül 2006
Mevduat bankaları	5,6	3,9	89,6	90,6
Kamu bankaları	9,1	5,8	96,8	96,9
Özel bankalar	4,6	3,4	86,1	87,7
Fondaki bankalar	542,1	459,9	87,2	85,0
Yabancı sermayeli bankalar	3,9	2,9	83,1	88,7
Kalkınma ve yatırım bankaları	2,3	1,8	88,9	89,9
Toplam	5,4	3,8	89,6	90,6

\* Karşılık öncesi

#### 4.6. Pasiflerin Yapısı

Eylül 2006 itibariyle toplam mevduat yüzde 28 oranında, YTL mevduat ise yüzde 30 oranında artmıştır. YP mevduatın YTL karşılığı değerinde ise artış yüzde 24 düzeyinde kalmıştır. Bu gelişmeye bağlı olarak toplam pasifler içinde YTL mevduatın payı 1 puan artarak yüzde 40'a yükselmiş, YP mevduatın payı ise 1 puan azalarak yüzde 24'e gerilemiştir. Dolar cinsinden YP mevduattaki artış yüzde 11 düzeyinde kalmıştır. Toplam mevduatın payı 1 puan artarak yüzde 64'e yükselmiştir. Eylül 2006 itibariyle YP mevduat 112,2 milyar YTL (75 milyar dolar), YTL mevduat ise 182,3 milyar YTL (121,8 milyar dolar) düzeyindedir.

##### Pasiflerin Gelişimi ve Yapısı, Eylül 2006

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık Yüzde değişme		Yüzde pay	
			YTL	Dolar	Eylül 2005	Eylül 2006
Mevduat	294.562	196.755	28	14	63	64
YTL	182.347	121.800	30	17	39	40
YP	112.214	74.954	24	11	25	24
Mevduat dışı kaynaklar	83.545	55.804	37	23	17	18
Özkaynaklar	56.220	37.552	19	6	13	12
Ödenmiş sermaye	23.696	15.828	37	23	5	5
Sermaye yedekleri	15.306	10.224	-25	-32	6	3
Kar yedekleri	27.280	18.222	10	-1	7	6
Kar/zarar	-10.062	-6.721	-32	-39	-4	-2
Geçmiş yıllar K/Z	-18.509	-12.363	-2	-12	-5	-4
Dönem K/Z	8.448	5.643	108	86	1	2
Diğer pasifler	26.653	17.810	8	-4	7	6
Toplam	460.989	307.921	27	13	100	100

YTL mevduatlar içinde en yüksek paya sahip olan tasarruf mevduatının toplam mevduat içindeki payı 3 puan artarak yüzde 37'ye yükselmiştir. Resmi kuruluşlar, ticari kuruluşlar ve döviz tevdiat hesaplarının payları değişmezken; bankalar ve diğer kuruluşlar mevduatlarının payları 1'er puan azalarak sırasıyla yüzde 3 ve yüzde 7 düzeyine gerilemiştir.

##### Mevduatın Türlerine Göre Dağılımı, Eylül 2006

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık yüzde değişim		Yüzde pay	
			YTL	Dolar	Eylül 2005	Eylül 2006
Tasarruf mevduatı	107.920	72.086	38	23	34	37
Resmi kuruluşlar	10.387	6.938	22	9	4	4
Ticari kuruluşlar	38.426	25.667	31	17	13	13
Bankalar mevduatı	9.880	6.599	2	-9	4	3
Diğer kuruluşlar	19.758	13.198	6	-5	8	7
DTH	107.808	72.011	25	12	37	37
Kıymetli madenler depo	383	256	116	94	0	0
Toplam	294.562	196.755	28	14	100	100

Mevduat vade dağılımı önemli bir değişiklik göstermemiştir. YTL, YP ve toplam mevduatın ortalama vadesi, yaklaşık olarak 2,5 ay düzeyinde gerçekleşmiştir. Toplam kaynakların yüzde 18'ini oluşturan mevduat dışı kaynaklar Eylül 2006 itibariyle bir önceki yılın aynı dönemine

göre yüzde 37 oranında artmıştır. Mevduat dışı kaynaklardaki artış, yurtdışından sağlanan krediler ve repo işlemlerinden sağlanan fonlardaki artıştan kaynaklanmıştır.

Sektör özkaynakları, 12 aylık dönemde yüzde 19 oranında artarak 56,2 milyar YTL (37,6 milyar dolar) olmuştur. Eylül 2005'e göre, Fon bankası hariç mevduat bankaları grubuna dahil tüm banka gruplarının özkaynaklarında artış olmuştur. Kalkınma ve yatırım bankalarının özkaynakları da yüzde 18 oranında artarak 6,9 milyar YTL'ye (4,6 milyar dolar) yükselmiştir. Öte yandan, özkaynakların toplam aktiflere oranı söz konusu dönem itibariyle 1 puan azalarak yüzde 12'ye gerilemiştir.

#### Özkaynaklar, Eylül 2006

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık Yüzde değişme YTL	Dolar
Mevduat bankaları	49.322	32.945	19	6
Kamu bankaları	13.123	8.766	23	10
Özel bankalar	29.948	20.004	14	3
Fondaki bankalar	718	479	-52	-57
Yabancı sermayeli bankalar	5.534	3.696	72	55
Kalkınma ve yatırım bankaları	6.897	4.607	18	6
Toplam	56.220	37.552	19	6

Serbest özkaynaklar rasyosu (özkaynaklar-duran aktifler-karşılık sonrası takipteki alacaklar/toplam aktifler) karşılık sonrası takipteki krediler ve duran aktiflerdeki artışın yavaşlamasına bağlı olarak artmıştır. Rasyonun Eylül 2005 itibariyle yüzde 7,0 olan değeri Eylül 2006 itibariyle yüzde 7,4'e yükselmiştir. Öte yandan, Eylül 2005 itibariyle yüzde 23,3 olarak gerçekleşen, Haziran 2006'da yüzde 18,6'ya gerileyen sermaye yeterliliği standart rasyosu, Eylül 2006 tarihinde yeniden artarak yüzde 20,5 olmuştur.

Eylül 2006 itibariyle sektörün net dönem karı 8.448 milyon YTL (5.643 milyon dolar) olmuştur. İlk dokuz aylık dönemde bankacılık sektörünün aktif karlılığı yüzde 1,8, özkaynak karlılığı ise yüzde 15,0 oranında gerçekleşmiştir.

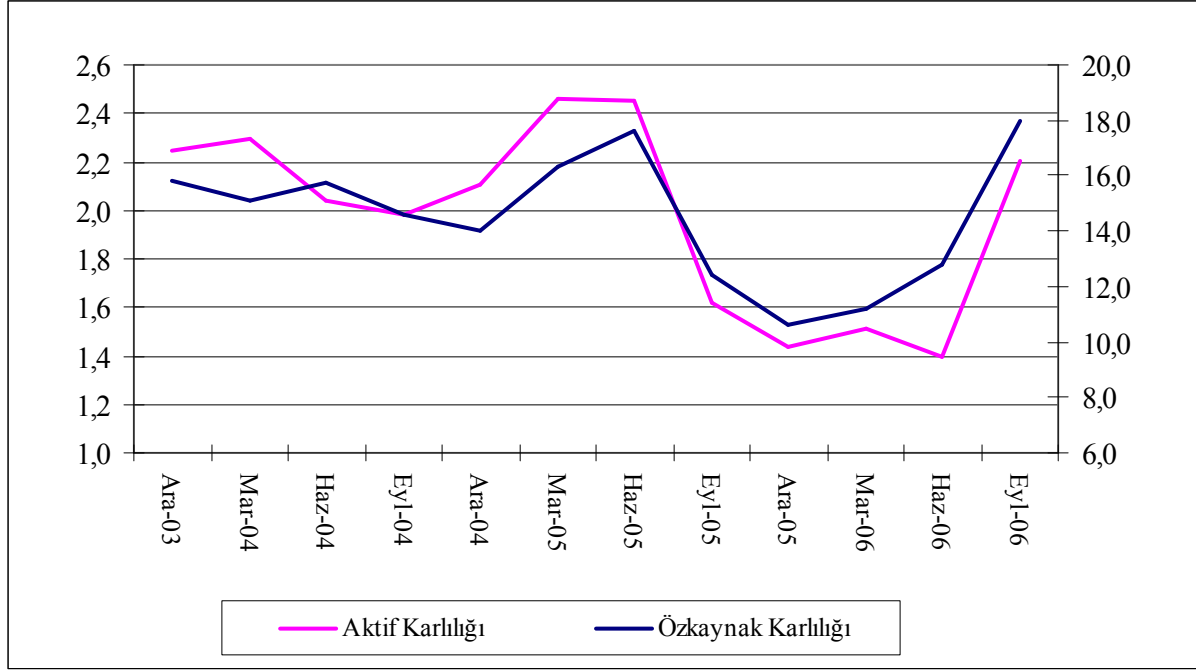
#### Net Dönem Kar-Zararı, Eylül 2006

	Net dönem kar-zararı (Milyon YTL)		Aktif karlılığı* (Yüzde)	Özkaynak karlılığı* (Yüzde)
	Eylül 2005	Eylül 2006	Eylül 2006	Eylül 2006
Mevduat bankaları	3.568	7.871	1,8	16,0
Kamu bankaları	2.027	2.661	1,9	20,3
Özel bankalar	882	3.898	1,5	13,0
Fondaki bankalar	237	248	24,2	34,5
Yabancı sermayeli bankalar	422	1.064	2,4	19,2
Kalkınma ve yatırım bankaları	502	576	3,9	8,4
Toplam	4.070	8.448	1,8	15,0

\* Dönemsel

Kalan vadelerine göre, bankacılık sisteminin toplam varlıklarının yüzde 30'unun vadesi 3 ayın; yüzde 50'sinin vadesi ise 1 yılın altındadır. Toplam varlıkların yüzde 50'si 1 yıl ve üzeri vadeye sahiptir. Buna karşılık toplam yükümlülüklerin yüzde 72'sinin vadesi 3 ayın, yüzde 81'inin vadesi ise 1 yılın altındadır. Toplam yükümlülüklerin yüzde 19'i 1 yıl ve üzeri vadeye sahiptir.

### Özkaynak ve Aktif Karlılığı (Yıllık bazda, yüzde)



### 4.7. Gelir-Gider Durumu

Eylül 2006 itibariyle bankacılık sektörünün faiz gelirleri 38.881 milyon YTL, faiz giderleri 23.947 milyon YTL olmuştur. Net faiz gelirleri yüzde 8 oranında artarak 14.933 milyar YTL'ye ulaşmıştır. Net ücret ve komisyon gelirleri yüzde 30 oranında artarak 4.678 milyon YTL'ye ulaşmıştır.

### Gelir-Gider Tablosu, Eylül 2006

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık yüzde değişme YTL	Dolar
Faiz gelirleri	38.881	25.971	25	12
Faiz giderleri	23.947	15.996	37	23
<b>Net faiz geliri</b>	14.933	9.975	8	-3
Net ücret ve komisyon geliri	4.678	3.125	30	17
Temettü Gelirleri	27	18	-33	-40
<b>Net ticari kar/zarar</b>	-919	-614	-155	-149
Sermaye piyasası işlemleri kar/zarar	1.346	899	28	15
Kambiyo kar/zarar	-2.264	-1.513	-463	-426
Diğer faaliyet gelirleri	5.023	3.355	156	129
<b>Faaliyet gelirleri toplamı</b>	23.743	15.859	13	1
<b>Faaliyet karı</b>	10.280	6.866	63	46
Vergi öncesi kar zarar	10.672	7.128	62	45
Vergi karşılığı(-)	-1.533	-1.024	-45	-51
<b>Net kar zarar</b>	8.448	5.643	108	86

Mayıs ve Haziran aylarındaki dalgalanma nedeniyle, net kambiyo zararı 2.264 milyon YTL (1.513 milyon dolar) olarak gerçekleşmiştir. Bununla beraber, dengeleme (hedge) işlemlerinden gelen karlar kambiyo zararının olumsuz etkilerini büyük ölçüde sınırlandırmıştır.

Ayrılan karşılıkların 2005 yılına göre gerilemesi yanında, aktif satışlarından elde edilen gelirlerin de etkisiyle, vergi öncesi kar yüzde 62 oranında artmıştır. Net kar, Eylül 2005'e göre yüzde 108 artarak 8.448 milyon YTL (5.643 milyon dolar) olmuştur.

#### 4.8. Nazım Hesaplar

Bilanço dışı yükümlülükler, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 29 oranında artarak 246 milyar YTL'ye, emanet ve rehinli kıymetler ise yüzde 14 oranında artarak 4.274 milyar YTL'ye yükselmiştir. Böylece toplam nazım hesaplar yüzde 15 oranında artarak 4.520 milyar YTL olmuştur.

Bilanço dışı yükümlülüklerdeki artış özellikle “para ve faiz swap” işlemlerinden kaynaklanmıştır.

#### Nazım Hesaplar, Eylül 2006

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık yüzde değişme YTL	Dolar
Bilanço dışı yükümlülükler	245.773	164.166	29	16
Garanti ve kefaletler	76.961	51.407	23	11
Taahhütler	77.415	51.710	20	7
Türev finansal araçlar	91.396	61.049	43	29
Emanet ve rehinli kıymetler	4.273.822	2.854.734	14	2
Toplam	4.519.595	3.018.900	15	3

#### 4.9. Banka ve Şube Sayısı

Eylül 2006 itibariyle bankacılık sektöründe 47 banka faaliyet göstermiştir. Toplam şube sayısı ilk dokuz aylık dönemde 328 adet artarak 6.575'e yükselmiştir. Kalkınma ve yatırım bankalarının şube sayısı 6; mevduat bankalarının şube sayısı ise 322 adet artmıştır.

#### Bankacılık Sisteminde Banka ve Şube Sayısı\*

	Aralık 2005		Eylül 2006	
	bankalar	şubeler	bankalar	şubeler
Mevduat bankaları	34	6.228	34	6.550
Kamu bankaları	3	2.035	3	2.046
Özel bankalar	17	3.799	17	4.026
Fon bankaları	1	1	1	1
Yabancı sermayeli bankalar	13	393	13	477
Kalkınma ve yatırım bankaları	13	19	13	25
Toplam	47	6.247	47	6.575

\* K.K.T.C ve yabancı ülkelerdeki şubeler dahil.

Bankacılık sektöründe, 2005 yıl sonunda 132.258 olan çalışan sayısı 8.630 kişi artarak, Eylül 2006 itibariyle 140.888'e yükselmiştir. Çalışan sayısı Fon bankasında azalırken, diğer banka gruplarında artmıştır.

## 5. ATM ve Kredi Kartı Sayısı

Bankalararası Kart Merkezi'nin verilerine göre, Eylül 2006 itibariyle, toplam kredi kartı sayısı 2005 yıl sonuna göre yüzde 4,5 oranında artarak 31,3 milyona ulaşmıştır. Aynı dönem itibariyle toplam banka kartı sayısı da yüzde 9,4 artışla 52,8 milyon düzeyinde gerçekleşmiştir.

### Kredi Kartı, Banka Kartı, POS ve ATM Sayıları

	Eylül 2006	Aralık 2005	Değişme Adet	Yüzde
Kredi Kartı	31.314.427	29.978.243	1.336.184	4,5
Banka Kartı	52.789.856	48.243.369	4.546.487	9,4
POS Sayısı	1.289.314	1.140.957	148.357	13,0
ATM Sayısı	16.012	14.823	1.189	8,0

2006 yılının ilk dokuz ayında, POS ve ATM sayıları da sırasıyla yüzde 13 ve 8 artarak, 1.289.314 ve 16.012 düzeyine yükselmiştir.